

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXCIV. Coadiutorem Episcopo etiam cum futura successione datum, non posse facere solemnem ingressum in Ciuitate, vel Dicesi, quandiu viuit Episcopus coadiutus, cùm sit tantum possessor officii ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

Qu. & Resben. Pars III. Cap. CXCV. 161

tius est, ut ad sanctam Sedem pro hujusmodi erectione recurratur: prout fieri debere testatur Garz. de benef. p. 12. cap. 5. n. 4. maxime stante declaratione expresse sacre congregationis, quæ hoc clare decidit: ideo ab illa non est recedendum: Lotter. de re benef. lib. 1. g. 14. n. 49.

12 Verum dixi adhibendum quoque esse consensum patronorum, cum agatur de mutatione status Ecclesiæ: quæ fieri non potest, nisi interveniente patroni consensu: ut in propriis terminis tradit Lotter. dicto lib. 1. quæst. 14. num. 53. Et probatur ex iis, quæ tradit Moneta de commut. ultim. volunt. cap. 12. n. 26. ubi probat in suppressione beneficiorum necessarium intervenire debere consensum patroni, sive laici, sive Ecclesiastici: idemque generaliter obtinere in quacunque mutatione status Ecclesiæ patronaturum.

13 Posito autem quod procederetur ad erectionem illius Ecclesiæ in Collegiatam auctoritate Sedis Apostolicæ, & interveniente consensu patronorum; prima Dignitas illius Ecclesiæ: sive Decanatus, sive præpositura, aut alio nomine nuncupetur, conferri non poterit illi, qui non erit in vigesimo quinto saltem suæ ætatis anno constitutus, sine dispensatione Apostolica; quatenus illi cura animarum imminet, quia cura exerceri non potest nisi per eum, qui actu Sacerdotium obtinet: Duran. decis. 433. n. 11. Ideo ut plurimum ætate viginti quinque annorum in Dignitatibus Ecclesiæ collegiatarum requiri ostendimus superius, part. 1. cap. 99. n. 9. & 4. Cum certum sit neminem ad Sacerdotium promoveri posse, nisi illam ætatem obtineat: ex cap. cum in cunctis, §. inferiora, de election. cap. licet canon. cod. tit. in 6. Adeo ut provisio nulla sit, si ad illam ætatem quid minimū desit, per text. in dicto cap. licet canon. ibi, viribus omnia carere, Patif. de resignat. benef. lib. 4. quæst. 9. n. 24. Garz. de benef. part. 7. cap. 4. n. 41. juncto num. 32. & 34. Vivian. de jure patronat. lib. 1. c. 1. n. 188. Petr. Gregor. de benef. c. 7. n. 5. vers. alia beneficia.

15 Quiaabilitas & capacitas requiritur quod interveniat tempore provisionis, Rebuff. de pact. poss. n. 218. non tamen requiritur quod provisor sit actu Sacerdos, sed sufficit quod intra annum promoveatur: & in Gallia intra biennium, quia annus datus provisorio ad se promoveri faciendum, non computatur in Gallia, nisi à die adeptæ pacificæ possessionis: non dicitur autem pacifica, nisi post annum, & per consequens conceditur biennium. Rebuff. in praxi, tit. de non prom. intra annum, n. 45. Theveneau ad ordinat. Reg. lib. 1. tit. 4. art. 4. in verbo ou dedans deux ans, Addent. ad Parif. de resignat. lib. 1. g. 1. ad n. 20.

16 Semper tamen requiritur quod provisor habeat ætatem requisitam tempore provisionis, veluti in beneficio curato necesse est ut obtineat ætatem viginti quatuor annorum completorum. Duo enim hac in re consideranda sunt, quorum prius est ætas, postea ordo Sacerdotalis: primum, videlicet ætas, debet intervenire tempore provisionis, Tournet in recollect. arrestor. littera B. n. 19. Patif. de resign. lib. 4. g. 1. n. 14. Gratian. de sept. forens. c. 8. numero 10.

17 Annus autem qui datur ad promovendum, aut in Gallia biennium, non datur ad complendam ætatem, quæ ut dictum est, debet esse perfecta tempore provisionis, etiam si ante primam ordinationem provisor complect ætatem necessariam, Ioan. Andr. in cap. ei cui n. 5. de præbend. in 6. & post illum Lotter. de re benef. lib. 2. g. 47. n. 18. sed duntaxat tempus illud datur ad suscipiendum Ordinem quæ-

Sanlegoris Tom. II. Pars. I.

toctius fieri poterit, dicto cap. licet canon. de elect. in 6. Abb. in dicto cap. cum in cunctis, §. inferiora, n. 10. extra de elect. Sed tamen in contrarium adest opinio Barbose in tract. de paroch. c. 5. n. 1. & 2. asserentis sufficere quod provisor de beneficio curato, sit in ea ætate, ut intra annum promoveri queat: quod ante eum voluit Rebuff. in praxi, tit. de requisit. ad collationem bonam, n. 33. & 34. Hoc tamen limitans, nisi ex lege foundationis actuale sacerdotium requiratur. Quod & voluit Bleyn. in tract. de benef. in titulo, de simplici & duplici benef. n. 8 in gl. B. post attestum Senatus, de quo Louet lit. B. n. 4.

CAPVT CXCV.

Coadjutorem Episcopo etiam cum futura successione datum, non posse facere solemnem ingressum in civitate, vel Diocesi quoad vivit Episcopus Coadjutus: cum sit tantum possessor officii Coadjutoris, non autem Prælati illius Ecclesiæ. Invito Principali non potest Coadjutor exercere, quando principalis potest & vult ipse exercere. Beneficia solus Coadjutus confert etiam sine consensu Coadjutoris. Pensione Coadjutori assignata non debet nisi à die exercitii coadjutoris. Et eum, qui semel ob infirmitates Coadjutore obtinuit, non posse penitere sub prætextu sanitatis recuperatæ.

SUMMARIUM.

- 1 Coadjutor vivente Coadjuto non potest facere solemnem ingressum.
- 2 Coadjutor vivente principali solus habet jus ad rem in Episcopatum.
- 3 Coadjutor Episcopi non potest dici Prælati illius Ecclesiæ, etiam si datus fuerit cum futura successione, quando vivit Coadjutus.
- 4 Coadjutor vivente principali non capit possessionem beneficii.
- 5 Afferitur decisio sacre Congregationis super quaestione proposita.
- 6 Coadjutor non potest exercere, si ejus Principalis possit & velit tractare spiritalia: ipso tamen impedito, non potest prohiberi quin Coadjutor exerceat.
- 7 Quæ sit differentia inter Coadjutorem Episcopi, & eum qui deputatus est Canonico Coadjutor, qui non potest invito Principali exercere, reprobat consilio Navarri in contrarium.
- 8 Explicatur textus in cap. ult. de offic. vicar. in 6.
- 9 Quando Episcopus non est sane mentis, ejus Coadjutor beneficia confert, resignationes admittit, & cetera muneri Episcopali incumbentia præstat.
- 10 Collatio beneficiorum non spectat ad Coadjutorem quando Coadjutus est compos mentis.
- 11 Ampliatur ut procedat, etiam si Coadjutori data sit facultas exercendi omnia, quæ de jure vel consuetudine ad coadjutorem spectant.
- 12 Coadjutor non potest se ingerere in collationem beneficiorum, quia collatio est in fructu, fructus autem ad Coadjutorem spectant.
- 13 Reprobatur sententia illorum, qui censuerunt Coadjutum non posse conferre beneficia sine consilio & consensu Coadjutoris.

- 14 *Pensio assignata Coadjutori non currit, nisi à die adeptæ pacificæ possessionis, officii Coadjutoris.*
 15 *Qui semel petiit Coadjutorem sub pretextu infirmitatis, non potest penitere sub prætextu adeptæ sanitatis.*

Episcopus coadjutor multa facere volebat contra sui Principalis voluntatem: super quibus requisitus, difficultatem ad sequentia capita reducendam esse existimavi.

Primo, utrum Episcopus titularis coadjutor à summo Pontifice datus cū futura successione, possit vivente Principali solemniter ingredi diocesium cum pompa & honoribus in primo ingressu consuetis, maxime invito & renuente Principali.

Secundo, utrum Episcopus coadjutor possit exercere functiones Episcopales, conferre beneficia, resignationes admittere, & similes actus facere contra Principalis voluntatem.

Tertio, à quo tempore currere incipiat pensio Coadjutori promissa per Coadjutum, illique debita ratione coadjutoria.

Quarto, utrum recuperata sanitate, possit Principalis impedire ne Coadjutor exerceat actus ad Coadjutorem spectantes, saltem tempore ætatis, cum ipse Principalis non impediatur habitare in Civitate, à qua duntaxat ob hyemis rigores recedere compellitur.

- 1 Quod attinet ad primum caput, certum est, Episcopum Coadjutorem, durante vita sui Principalis, non posse solemniter & pontificaliter ingredi Civitatem, seu Diocesim. † Ratio est, quia Coadjutor, durante vita Coadjuti, non habet in Episcopatu jus in re, sed duntaxat jus ad rem, ut post Navarr. probat Vivian. in tractat. de jure patr. lib. 8. cap. 8. n. 3. 2. quod jus ad rem licet sit considerabile quoad dispositiones facientes mentionem de jure quæsito non tollendo, Gonzal. ad regul. 8. gloss. 5. §. 9. n. 79.
 3 † non tamen est tale jus quod operetur, ut beneficium dicatur spectare ad Coadjutorem, & ut ipse dici possit Prælatus illius Ecclesiæ, si simpliciter datus fuerit, si cum futura successione: Vivian. de jure patr. lib. 5. tit. 1. n. 73. siquidem Coadjutoria non dicitur beneficium, sed officium, Petr. Gregor. de benefic. c. 11. n. 2. versio. primo erunt tales, Gonzal. regul. 8. §. 9. num. 31. & totum jus remanet penes Coadjutum, & Coadjutor habet quidem jus in officio Coadjutoris, sed non in beneficio, DD. in c. de redoribus, de cleric. agrot. & nominatim Abbas nult. Ancharan. n. 3.

- Vnde Coadjutor vivente Principali, non capit possessionem beneficii, sed ipse Coadjutor, quando vivit, dicitur verus possessor: Garz. de benefic. p. 4. c. 5. n. 76. Rot. decis. 456. num. 1. part. 1. recent. & n. 6. & ea de causa dum summus Pontifex constituit Coadjutorem Episcopo, solet ipsi Coadjutori dare Episcopatum in partibus infidelium, ut praxis observatur, teste Barbof. de Episcop. tit. 1. p. 6. n. 17. Non potest igitur Coadjutor capere possessionem Episcopatus Coadjuti, sed tantum officii Coadjutoris: ideo nec solemniter & pontificaliter ingredi Civitatem, vivente Coadjuto: maxime quia multa possent contingere, propter quæ, vivente Coadjuto, cessaret coadjutoria, veluti per obitum Coadjutoris, vel per illius inhabilitatem perpetuam. † Sed non est opus recurrere ad argumenta, cum super hoc habeamus expressam determinationem Eminentiss. Cardinalium sacri Concilii Interpretum: quod scilicet Coadjutus non possit solemniter & pontificaliter ingressum facere in diocesim, durante

vita sui Principalis: quam refert Prosper de Angul. in addit. ad Quarant. in sum. Bullar. in verbis, Archiepiscopi auctoritas, num. 12. in fine, Campanell. in divers. juris canonici, rubric. 7. c. 6. n. 107. Barbof. in decis. Apostol. c. 173. n. 2. Piafescius in prax. Episcop. in proem. de elect. & plures alii.

Ad secundam quætionem respondent, non posse Coadjutorem se immiscere administrationi rectorum spiritualium, quando, Principalis petiit, & vult exercere: sed si Principalis non possit, aut nolit, non potest impedire quin Coadjutor exerceat, non obstantibus iis, quæ nemine citato dicit Garz. in tract. de benefic. part. 4. cap. 4. num. 60. ubi reprobatur consilium 2. Navarr. quod in editione Lugdunensi est primum, sub titulo de clericis agrotantibus: ubi dicit, quod Coadjutor Archidiaconi, si ejus absentia sine ejus consensu, immo etiam invito potest adlittere Choro, Capitulo, & processibus: cujus contrarium tenet ipse Garz. Illa siquidem quæstio procedere posset, si ageretur de Canoniatu, vel dignitate in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, quia Ecclesia non patitur ob defectum unius Canonici, vel unius Dignitatis, cum illius presentia possit per alios ejusdem Ecclesiæ Canonicos, vel Dignitates suppleri. Quod locum non habet in Episcopo, cujus absentia, vel impedimentum non potest suppleri per alios; & ideo dicitur illi Coadjutor, ne Ecclesia, illo impedito, dimitti patiatur. Et hanc differentiam agnoscunt DD. de nominatim Thomas Campegius in tractat. de Coadjutore Episcoporum, vol. 1. §. Tractatum nuper, fol. 539. verso, num. 10. † ubi explicat, non de cap. ultimo de offic. vicar. in 6. ostendens differentiam inter Vicarium Episcopi, & Coadjutorem: enim beneficia sine speciali facultate, & in nomine Episcopi, conferre non potest, quia eo casu Episcopus ipse conferre poterit beneficia, & sic facilius diutius non parietur: † Aliud dicendum est quando agitur de Coadjutore dato Episcopo, qui propter defectum mentis, aut aliud simile impedimentum, non est capax collationis beneficiorum; tunc enim Coadjutor beneficia confert, & per consequens admittit resignationes absque consensu Principalis.

In specie autem quoad collationes beneficiorum, verius est Coadjutorem, demente, aut ob alium mentis defectum inhabili existente Principali, illas procedere posse, ut loco mox citato docet Campeg. ne videlicet contingat beneficia diutius vacare: Archidiacon. in cap. pastoralis, de clericis agrotantibus, num. 9. in verbo, absentes, Oldrad. cons. 44. † Si alia de causa datus fuerit Coadjutor, & Principalis sit mente sanus, collatio sine dubio spectat ad Principalem, nec eo invito Coadjutor beneficia conferre, aut resignationes admittere poterit: tunc enim nuptiæ non pertinent ad curatorem adolentis in copulandis, C. de nupt. ita nec collatio beneficiorum ad Coadjutorem: Oldrad. dicto cons. 44. Petrus de resign. benefic. lib. 4. cap. 20. numero 19. & sequentibus. Navarr. cons. 2. juxta impressionem Lugdunensem, quod incipit, An coadjutor datus, numero 4. dicto tit. de clericis agrotantibus: qui loquitur de Coadjutore dato Episcopo, cum facultate exercendi omnia, quæ de jure, & consuetudine, ad Coadjutorem spectant. De jure siquidem non pertinet ad Coadjutorem, seu ejus officium, id quod Principalis per se exercere vult & potest, quando non vult uti Coadjutoris consilio & auxilio. Et hæc est constitutiva intentio, ut sibi lex non imponatur per Coadjutorem; & esset contra leges naturæ, si quod

Qu. & Res. benef. Pars III. Cap. CXCIV. 163

ad Principalem spectat, ab eo invito auferretur, quia id quod nostrum est, contra voluntatem nostram à nobis auferri non potest.

- 12 Cumque beneficiorum collatio sit in fructu, ut sæpius diximus, fructus autem ad Episcopum principalem spectent, assignata Coadjutori certa portione pro victu, ut per DD. in cap. de monachis, de cleric. agrotant. & maxime per Panormitanum in fine, sequitur non debere Coadjutorem seingere in collatione beneficiorum, quando id principalis Episcopus facere potest. Hoc etiam tenuit Piafec. in praxi Episcopali, in proem. titul. de elect. num. 27. versic. si autem datur seni. Barbosa de iure
- 13 Eccles. lib. 3. cap. 10. num. 24. & 25. † Exploranda igitur est illorum sententia, qui censuerunt, nec ipsum Principalem sine consensu Coadjutoris beneficium conferre posse, quam tenuit Franc. in dicto cap. pastoralis, §. presenti, num. 3. de cleric. agrotant. in 6. & sequutus est Selva in tractat. de benef. p. 2. quæst. 4. quorum error procedit ob non bene perceptum dictum consilium Oldradi 44. ubi denegatur Coadjutori collatio, nisi ejus Principalis animi infirmitate laboret, alioquin omnino solus Principalis conferre, & resignationes recipit tanquam fructus beneficii ad se spectantes, siquidem coadjutoria datur ad utilitatem & relevationem Coadjuti, non autem Coadjutotis, Rot. decis. 456. n. 3. p. 1. recent. & apud Marchesam. de commiss. dec. 46. fol. 468. versic. supradictis.

- 14 Ad tertiam quæstionem responderetur, pensionem assignatam Coadjutori, non deberi nisi à die quo possessionem adeptus est Officii Coadjutoris, cujus duntaxat consideratione datur pensio Coadjutori: Abb. in dicto cap. de rectorib. num. 5. de cleric. agrotant. Barbosa de iure Eccles. dicto lib. 3. cap. 10. n. 26. & 27.

- 15 Ad quartam & ultimam quæstionem difficilis non est responsio: cum enim Prelatus, aut alius quilibet à summo Pontifice petit sibi dari Coadjutorem propter infirmitatem, non potest deinde pœnitendo allegare se non amplius esse infirmum, quando Coadjutor datus est perpetuus, & cum futura successione: & sic Coadjutor semper officio suo fungi potest, quoties Principalis exercere non potest: Rot. decis. 133. n. 7. p. 6. recent.

CAPVT CXCIV.

De quatuor ad idem beneficium concurrentibus, quorum Primus impetravit per resignationem, Secundus ob incapacitatem resignatarii, Tertius per obitum ultimi possessoris resignantis, Quartus ob præsentationem patroni. Possessionem intra triennium vivo resignante capi posse: Et quomodo intelligenda sit Regula de publicandis resignationibus, quoad praxim Galliæ: Et quæ conditiones ad illam regulam requirantur. Notarius Regius Linguae Occitanæ utrū possit recipere instrumentum missionis in possessionem in Delphinatu, & contra Patronum non impediri iterum præsentare, si malè præsentaverit, adveniente novo genere vacationis. Si jus præsen-

tandi cōpetat laico, & jus nominandi Ecclesiastico, vel è contra, utrum jus patronatus sit laicale, vel Ecclesiasticum.

SVM MARIVM.

- 1 Possessio beneficii, etiamsi post sex menses capta fuerit, intra tamen triennium, est valida, dummodo vivo resignante capta fuerit.
- 2 Resignatio beneficiorum Gallia facta Roma, publicari debet intra sex menses, in Legatione verò intra mensem: lapsis tamen illius induciis resignatio subest periculo resolutionis, si non fiat vivo resignante.
- 3 Beneficium non vacat per obitum, quamvis publicatio post sex, vel unum mensem (dummodo vivo resignante) fiat, & intra triennium, in beneficiis Gallia.
- 4 Tempus Regule de publicandis, non admittitur in Gallia præcisè ad limitandam publicationem, sed ad inducendam moram.
- 5 Tres conditiones copulative requisitæ ad effectum Regule de publicandis resignationibus, referuntur.
- 6 Notarius patria Delphinatus potest recipere instrumentum missionis in possessionem beneficii in patria Linguae Occitanæ, quia instrumenta similium Notariorum extra ressortum saltem valent in vim scripturæ private.
- 7 Quicumque Presbyter potest mittere in possessionem beneficii in vim commissionis Pontificiæ.
- 8 Patronus præsentans inhabilem non privatur jure præsentandi, adveniente novo genere vacationis, etiamsi sit patronus Ecclesiasticus.
- 9 Patronus Ecclesiasticus non potest secundam præsentationem facere: Laicus verò potest, re integra, intra quadrimestre.
- 10 Insuperatut utrum retineat naturam Ecclesiasticam, si Laicus Ecclesie concesserit jus præsentandi, servato sibi jure patronatus.
- 11 Si quis habeat jus nominandi tres, vel quatuor, ex quibus patronus teneatur unum præsentare, jus patronatus est laicale, si nominans sit laicus, quamvis præsentans sit Ecclesiasticus.
- 12 De natura jure patronatus est, ut sit liber in præsentando personam idoneam.
- 13 Si Univeritas laicorum nominat, & Portionarii præsentant, jus patronatus censetur laicale, & non Ecclesiasticum.

Quatuor diversi impetrantes ad unum beneficium situm in Gallia concurrebant. Primus per resignationem ultimi illius pacifici possessoris. Secundus impetrans certo modo contra resignatarium, & contra alium qui primò provisorius fuerat ad præsentationem patroni, sed erat inhabilis; quia cum ageretur de beneficio requirente Ordinem Sacerdotalem propter imminentem curam animarum, talis provisorius, & ad curam, & ad Ordinem Sacerdotalem erat inhabilis. Tertius provisorius per obitum prædicti ultimi possessoris resignantis. Quartus jus suum petebat ex præsentatione patroni, de quo dubitabatur utrū laicale, an Ecclesiasticum jus patronatus dici deberet.

Quoad primum, nempe resignatarium, justè & legitimè à sua prætensione repellatur, quia ejus possessio capta fuerat post mortem resignantis, & sic nulliter, & contra formam ordinationum Regiarum.